

—Είνε μου, δέν παντρίβεσαι, δέν παίρνεις φραγκοπούλα;
—Έχω γυναίκα στη Βλαχιά, μάννα στο Μπουκουρέτσι.

Τρία αδερφάκια κρέμασαν στον πλάτανο στη βρύση.
Τόνα κρεμοῦν γιά φίλημα, τ'άλλο γιά μάδρα μάτια,
τὸ τρίτο τὸ μικρότερο πολὺ τὸ τυραγοῦσαν.

—Μαρτύρα, κλέφτη χαρμῆ, μαρτύρα, βρὲ τσιασίτη,
πῶσα κοράσια φίλησε καὶ πῶσα παντρεμένες;
—Χίλια κοράσια φίλησα καὶ χίλιες παντρεμένες,
καὶ καλογοιῖες καὶ παπαδιῖες, λογαριασμὸ δὲν ἔχουν.

Ἐγὼ σὰς λέω δὲ μπορῶ καὶ σεῖς μὲ λῆτε σῆμου
γιά πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βίλτε με νὰ κίτσω
καὶ δώστε με τὸ καλαμάρι καὶ ἕνα κομμάτι κῶλα

νὰ γράψω μίαν ψιλλὴ γραφὴ καὶ ἕνα κομμάτι γράμμα
νὰ στείλω στὴν ἁγία Σοφία στὸ μέγα μοναστήρι
πῶχει τρακόσια σήμαντρα καὶ ἐξήντα δυὸ κάμπανες,
πῶσα καμπάνα καὶ παπᾶς, πῶσα παπᾶς καὶ διάκος.

Λιθόντης ἱκατέβχινε πὸ μιὰ ψιλλὴ ραγούλα,

μὸν τραγουδοῦσε καὶ ἔλεγε, μὸν τραγουδεῖ καὶ λέει.
Τὸν χέρο τὸν ἐστάβρωσε καὶ τὸν καλημεροῦσε.

—Καλημέρα σου, Χάρε μου. —Καλὸ στον τὸν τσοπάνο
ὀμπρὸς ὀμπρὸς, λιθόντη μου, κῆρθε ἢ διοριᾶ σου.
—Χάρε μου, νὰ παλέψουμε σὲ μαρμαρένια ἀλώνια,
σὰ μάνικῆσαι, Χάρε μου, νὰ πάρεις τὴν ψυχὴ μου.
Κι ἂπ τὸν τσιμπᾶ τὸν ἄδραξε, στή γίς τὸν γονατάει.
—Χάρε μου, σὲ περικαλῶ, πῶλον ρετζιάν σου κᾶνω
νὰ μού χαρίσεις τὴ ζωὴ τέρα πέντ' ἔξη χρόνια,
ἔχω γυναίκα παραιτὴν καὶ χήρα δὲν τὴν πρέπει,
ἔχω παιδιὰ παραμικρὰ καὶ ὄρφανα δὲν τὰ πρέπει
νὰ περπατήσῃ ἀγαλιανὰ, τὴ λὲν πὼς καμαρόνει.
νὰ περπατήσῃ πὼς ἤξερε, τὴ λὲν ἄντρα χαλέβει.
—Γυναίκα σου παντρίβεσαι καὶ τὰ παιδιὰ στοιχιῶνται.

Νὰ πάνω μες τὴν Καστοριά, νὰ πάνω στὸ Καστόρι
βρίσκω μαστόροι καστοριανοί, μαστόροι καταφιῶτες
ποὺ πελεκοῦσαν μάρμαρο, ποὺ πελεκοῦσαν πέτρα.
—Μαστόροι μ' τί δουλεύετε, μαστόροι μ' τί χαλνᾶτε;
Νὰ φκιάστε τὸ κιθόρι μου ἴσια μὲ τῆνομά μου,
νὰ γέν' φαρδὴ, νὰ γέν' μακρὴ, ἴσα μὲ τῆνομά μου
καὶ στή δεξιὰ μου τὴ μεριά νάρηστε παραθύρι,
νὰ φκιάστε μιὰ κρουθροση κρῦα πασταγωμένη
νάρηθουν οἱ ἄντρες γιά νερὸ κ' οἱ ἔμορφες νὰ πλένουν,
νάρηθαι κ' ἢ Ἀκρίθω τοῦ παπᾶ, κρῦο νερὸ νὰ πάρει.

—Ἀκρίθω μ' τί ἐργάσιες νάρηθεις, κρῦο νερὸ νὰ πάρεις;
Παίρνει στή μάννα κλαίγοντας
καὶ τὰ μαλλιά ἐπιλέγοντας.

—Ἀκρίθω μ' ποῦναι ἢ στάμανα σου καὶ ποῦναι τὸ στα-
[μνί σου;

—Μάννα μου παραπάτησα
καὶ ἔπιασα καὶ τὴν τσακίσα.
—Δὲν εἶναι παραπάτισμα,
μὸν εἶναι ἀγοραγκάλισμα.

Η ΜΟΙΡΑ ΔΕ ΜΑΤΑΜΟΙΡΑΙΝΕΙ*

Οἱ Μοῖρες μιὰ νύχτα συναγμένες δίπλα σ' ἕνα
χᾶνι ἐλογάριαζαν σὲν τί θὰ κάνουν τὴν ταχινῆ,
ποιοῦς θελᾶ μοιράνουν καὶ πῶς.

—Κοῖμα! εἰπ' ἢ τρανύτερη τοῦ Βασιληᾶ τὸ
μοναχοπαίδι. θὰ πεθάνῃ αὔριο τὸ βράδυ, πριχου ξε-
ψυχῆση ὁ ἄρρωστος ὁ γέρο-Βασιληᾶς.

—Καὶ γιατί, ἀδερφοῦλα μου; ἐκρινεν ἢ ἄλλη,
τὸ δύστοχο, γιατί; Ματαμοίρανε, Κυρά, ματαμοί-
ρανε!

—Ματαμοίρανε, Κυρά, ματαμοίρανε! φώναζαν
ὄλες μὲ μιὰς.

—Ὅπου μοιραίνει δὲ ματαμοιραίνει, ἀποκρίθη-
κεν ἀγριεμένη ἢ τρανύτερη Μοῖρα. Ἄν ματαμοί-
ρανε, δὲ θὰ πινηγῶταν αὔριο, περνώντας τὸ ποτάμι,
ἢ νύφη ποὺ κοιμᾶται μες τὸ χᾶνι.

Τοῦτον τὸ λόγον ἀκούσεν ἀπὸ τὸ χᾶνι μεσα
ἕνας ἀπὸ τοὺς συμπεθέρους τοὺς δώδεκα, ποὺ κοι-
μῶντοῦσαν μαζῆ μὲ τὸ γαμπρὸ καὶ τὴ νύφη, καὶ
περίμεναν νὰ ξεμερώσῃ, νὰ περάσουν τὸ ποτάμι, νὰ
πᾶνε στὸ χωριὸ τῆς νύφης νὰ κάνουν τὰ πιστρόφια
Ὁ συμπεθέρος εἶπε τᾶλλο τὸ πρῶτ' στοὺς ἄλλους
συμπεθέρους καὶ στὰ νιογάμπρια:

—Συμπεθέροι, κλὸ καὶ σὲ, θέλω μὴν πε-
ράσωμε ἀπὸ τὸ ποτάμι, γιατί τῶς καὶ τῶς: τὴ
νύχτα οἱ Μοῖρες εἶπαν πῶς ἢ νύφη θελᾶ πινηγῆ.

—Σῶπα, συμπεθέρε τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ γαμπρὸς

(* Ἀπὸ τὸ «Σπαρτιατικὸ Ἡμερολόγιον» τοῦ 1905 τοῦ
κ. Μ. Ι. Θεοδοροπούλου ποὺ ξεχωρίζει ἑνᾶμεσα στὰ
τόσα καὶ τόσα δημοσιεύματα τοῦ εἴδους του, δημοσιεύ-
ουμε δύο σελίδες γιά τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Νουμᾶ». Ὁ
τόμος τοῦ 1905 εἶναι ὁ ἕνατος καὶ θὰ βγεῖ ἔπειτα ἀπὸ
λίγες μέρες.

καὶ οἱ συμπεθέροι, οἱ ἄλλοι. Ἐμεῖς εἰμάστε δὲ δὲ
καὶ θὰ σκιαχτοῦμε! Ἐξῆ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, ἔξῆ
ἀπὸ τὴν ἄλλη θὰν τὴν τραβήξουμε, κ' ἔτσι θελᾶ
γλυτώσῃ.

Κ' ἔτσι ξεκινήσανε καὶ διαβαίνοντας τὸ ποτάμι
ἀνοῖξαν τὰ μάτια τους δεκοχτώ. Μὰ τόμου φρα-
σανε κρατῶντας τὴ νύφη καταμεσις στή νεροσυρτὴν,
ἕνα νεροπόντι ξαφνικὸ κατεβαίνοντας μὲ βοῆ ὀρπά-
ζει τὴ νύφη καὶ τὴν κατακυλάει μὲ; τὸ φουδόν,
ὅπου βρῆκε τὸ μνημᾶ της.

—Ὅπου μοιραίνει, δὲ ματαμοιραίνει, ἀκούγ-
ται ἢ φωνὴ τῆς τρανῆς Μοῖρας μεσα ἀπ' τὸν κα-
λαμιῶνα πέρα.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ

Ο ΜΑΜΩΛΑΣ

Ὁ Μπέης κάνει μιὰ χαρὰ, παντρεύει τὸν υἱὸ του.
Ὁθλον τὸν κίσμον ἔκαλεσε, τὴ γῆς τὴν οἰκουμένη,
Τὸ Μαμωλᾶ δὲν ἔκαλεσε ποῦταν καλλί-ερὸς του.
Κι ὁ Μαμωλᾶς σὲν τᾶκουσε πολὺ κακὸ τοῦ φάνη.
Σαράντα κριάρια τοῖμασε κ' ἐξηνταδὺδ μουνοῦγια,
Κ' ἐφώναξε τοῦ δούλου του νὰ φτιάσῃ τᾶλόγ' του:
—Δοῦλε, γιά σέλωσ' τᾶλογο, τὸ μαῦρο, τὸ σπαθάτο,
Βίλε τὴ σέλα τὴ χρυσῆ, τὴ χρυσοκενημένη,
Καὶ φόρσεσέ του τὰ ἡνιά, τᾶσημοχρυσωμένα,
Ποῦχουν τίς φούντες τίς χρυσῆς, πλεγμένες μὲ μετάξε.
—Καὶ σᾶλογο κατᾶλληκε, στοῦ Μπέη τὸ γάμο πᾶει,
Κι ἀμέτωσ μπῆκε σὸ χερὸ καὶ τόνε σοῦρνε πρῶτος
Σαράντα ἀχνάρια τᾶβηξε, μπροστὰ εἶν' ἀπὸ τοὺς ἄλλους,
Κι ἢ Μπέγιανα τὸν κοίταξεν ἀπὸ τὸ παραθύρι:
—Ποῖς εἶνε κείνος, Μπέη μου, ποῦ πᾶει μπροστὰ ἐπ'
[τοὺς ἄλλους;
Κεινοῦ τοῦ πρέπει, Μπέη μου, τὸ μπεηλίκι νᾶχρῆ;
[Ἐκ τῶν ἀνεκῶτων «Δημοτικῶν Συλλέκτων»

Εἶταν οἱ δυὸ τους στή σέλα, κ' ἢ ὀμιλία εἶχε πολὺ χα-
λαρώσει. Ἐκεῖνος φαινότανε σὰ ντροπαλὸς, ἐκεῖνη σὰ βα-
ρεμένη. Τέλος εἶπε:

Ἐ κ ε ἴ ν ο ς. Τί ὄραλα βραδιά γιά περίπατο!
Ἐ κ ε ἴ ν η. Πολὺ ὄραλα... Ἐχγετε διάθεση γιά περί-
πατο;
Ἐ κ ε ἴ ν ο ς (μ' ἐνθουσιασμό). Ὁ ναι, ναι!
Ἐ κ ε ἴ ν η. Τότε γιατί δὲν πᾶτε;

της εἶναι καλὸς, καὶ στρίγγλα ἂν ὁ τεχνίτης τύχει
νᾶναι ξυλοσκίστης...

Η ΧΑΡΗ (χωρὶς νὰ πειραχτεῖ). Τὸ πιστεύετε
καὶ σεῖς;

ΚΩΣΤΗΣ. Ἐγὼ πιστεύω κείνο ποὺ πιστεύει καὶ
ὁ Λάμπρος... Σ' ἔλα τόνε πιστεύω αὐτὸν τὸν ἄν-
θρωπο, καὶ στὰ λάθια του ἀκόμα, καὶ στίς πλάνες
του. Οἱ φίλοι σας οἱ ἄλλοι, ἢ Ἀυλὴ σας, ποὺ τήνε
λέει καὶ ὁ Λάμπρος, οἱ ἀλαφρόμυαλοι καὶ ἀχερόψυχοι
ποὺ σὰς περιτριγυρίζουν, θαυμάζοντας τάχα τὴν
ὀμορφιά σας καὶ σαλιαρίζοντας ξεθυμασμένα χαρι-
τολογήματα καὶ ξεθωριασμένες φιλοφρόνησεις...

Η ΧΑΡΗ. Δὲν τᾶφῆνουμε αὐτὰ; Σοβαρὲς κου-
θέντες τέτιαν ὄρα!.. Ὄχι, δὲ βαριόμαστε!.. Πιάζει
κνεῖς μὲ τὸν κόσμο... Νὰ, ἔτσι γιὰ νὰ σκοτώνει
τὴν ὄρα καὶ νὰ διώχνει τὴν πλήξη του... (γελα-
στά). Πιάζουμε τοὺς ἐρωτευμένους; Μπορεῖ καὶ νὰ
μὲ κερδίσετε... Ποῦ τὸ ξέρετε!..

Ο ΚΩΣΤΗΣ. Μοῦ δίνετε κουράγιο γιά νὰ παί-
ξω... Μὰ οἱ τρανταφυλλιάς ἔχουν ἀγκάθια... Πρέ-
πει νὰ τίς παραμυρῆσει κανένας σὰ θέλει νὰ χαρεῖ
τὴ ζωὴ!..

Η ΧΑΡΗ (σὲν ἀφηρημένη). Ἡ καλή μου ἢ
τρανταφυλλιά! (τραβᾶει σὸ παράθυρο, παίρνει τὴ
γιάστρα καὶ τήνε φέρνει σὸ τραπέζι, ἀντικρὺ σὸν

Κωστῆ). Ἐτσι, ἀντικρὺ σας, νὰ σὰς τρομάζει...
(οἰγὰ καὶ χαϊδεφτά). Ξέρετε καὶ τᾶλλο; Τὴ τραντα-
φυλλιά μου θὰ σὰς τήνε χαρίσω... Σὰς τήνε χέρισα
κίδλας... Εἶναι δική σας...

Ο ΚΩΣΤΗΣ (ἀνάβει ἕνα τσιγάρο καὶ δὲ μι-
λάει).

Η ΧΑΡΗ. Πῶς; Οὔτε ἕνα εὐχαριστῶ δὲ μοῦ
λέτε;

Ο ΚΩΣΤΗΣ. Ἄ! ναι! Νὰ μὲ συχωφεσετε γιά
τὴ χωριατιά μου... Εὐχαριστῶ λοιπὸν, μὰ δὲν
τήνε παίρνω... Ἴσως εἶναι χαρισμένη καὶ σ' ἄλ-
λωνε...

Η ΧΑΡΗ (ποὺ ἀρχίζει νὰ πειράζεται). Καὶ
σ' ἄλλωνε; Καὶ ποῖς εἶναι αὐτὸς ὁ ἄλλος, παρα-
καλῶ; Θὰ θυμώσετε, μὰ θὰ σὰς τὸ πῶ... Μιλή-
σατε γιά χωρικτιά. Εἰσατε λοιπὸν λίγο... (κείνη
τὴ στιγμὴ ἀνοῦγονται κουβέτες ἀπόξω). Μπᾶ! Ὁ
Ἄντρέας καὶ ἢ κουνιάδα μου... (κουτίζοντας κατὰ-
ματα τὸν Κωστῆ). Θὰ φέρνει βίβλια μαζί της καὶ
τὴν Ἐλεντίσα.

Ο ΚΩΣΤΗΣ (ἀδιάφορα). Μπορεῖ!.. (παίρνει
τὰ κοκαλάκια τοῦ ντόμινο ποῦναι σωριασμένα σὸ
τραπέζι καὶ ἀρχινεῖ νὰ στήνει πύργους μ' αὐτὰ).

Η ΧΑΡΗ (σηκώνεται, τραβᾶει πρὸς τὴν πόρτα

καὶ τὴν ἀνοίγει διάπλατα). Μπᾶτε λοιπὸν! Τί τρι-
μένετε;

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ (ἀπόξω). Μιὰ στιγμὴ, ἀγπη
μου!.. Ἄκουσε, Κατερίνα! Τὸ τσαῖ γρήγορα! Ἰου-
ρίζουμε ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη, βλέπεις! (μπαίνει μισα,
ἀγκαλιάζει τὴ Χάρη καὶ τήνε φιλεῖ). Χρυσὸ μου!..
(τήνε ξαναφιλάει). Ἐχω τρεῖς ὄρες, τρεῖς ἄβνες
νὰ σὲ ἰδῶ!..

Η ΧΑΡΗ (τραβιέται πειραγμένη). Ντρεπῆ!
Πάντ' ἀνοησίες θὰ κάνεις; Εἶναι καὶ ἄλλοι δῶ!

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ (τῆς τραβᾶει καὶ ἄλλο φιλλ' ἰπά!
Τὴ γυναικοῦλα μου; Καὶ σὲ ὅστερα, ὄλοι δὲ!
φίλοι μας, ἀδερφοί μας... Λάμπρο, Κωστῆ,
εἰν' ἔτσι; Ἀδερφοί ὄλοι. Ψίματα;

(Μπαίνουν ὁ Λάμπρος, ἢ Ἐλεντίσα καὶ ἢ
Μαργῆ φιλοῦνται μὲ τὴ Χάρη. Ὁ Λάμπρος χα-
ταίει καὶ τραβᾶει πρὸς τὸ τραπέζι).

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σὲν Κωστῆ). Ἐδῶ; Πάντα
σιμὰ στίς θυορφες κυρίες...

Ο ΚΩΣΤΗΣ (δυνατὰ, γελῶντας). Χα! χα! χα!
Καὶ στίς κακὲς τρανταφυλλιάς τους...

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ (τάχα πὼς θυμῶναι). Κωστῆ,
ὄλα καὶ ὄλα, μὰ μὴ μᾶς κατηγορεῖς τὴν τρανταφυλ-
λιά μας!.. Ὁ τὰ χαλάσουμε!.. Δὲν εἶν' ἔτσι, Χάρη
μου; Μᾶς κατηγορεῖνε τὴ τρανταφυλλιά μας...